

Handrij Zejler a Korla Awgust Kocor

Sympozij Maćicy Serbskeje a Serbskeho instituta k jubilejnemu lětu

pjatk, 14. oktobra 2022, 14.00–17.00 hodž. w Serbskim muzeju w Budyšinje

Dietrich Šolta: Handrij Zejler – wótc serbskeje poezije

Handrij Zejler (1804–1872) bě załožer serbskeje romantiki, wón bě zdobom „wótc“ serbskeho basnistwa. Jeho poetiske tworjenje woznamjenja rozsudny rozmach w narodnej kulturje Serbow: Z nim kónči so doba nabožneho a wučeneho pismowstwa, započina so nowočasná serbska literatura. Zejler widžeše Łužicu jako kulturny rum, wotewrjacy so swojim susodam, wosebje Němcam a Słowjanam. Wón zbudži „serbsku dušu“, a narod wotući.

Franc Šěn: Handrij Zejler jako redaktor

Handrij Zejler bě wjesny farar, basnik, rěčespytnik, ludowědnik a nowinski redaktor. Kak dóndže k (nowo)załoženju serbskeho nowinarstwa – nowy pohlad na stare prašenje? Kak sta so Zejler z redaktorom Tydženskeje Nowiny a pod kajkimi wobmjězowanjami wukonješe swoje džěło?

Měrko Šolta: Korla Awgust Kocor – załožer serbskeje wumělskeje hudźbneje kultury. Jasnosće – njejasnosće – tukanja

Sćěhowaše Korla Awgust Kocor hudźbnemu wuwieću swójeho časa? Kajki přistup měješe k tomu? Kak seriozne a kak wobšěrne bě jeho hudźbne kublanje? Kelko serbska zjawnosć wo Kocorowym tworjenju wě a što jeho twórby znaje? Kak sej tute spřistupnja a kajke ma šansy za to? A što móžeš jako serbski šuler wo Kocoru we wučbje zhonić?

PŘESTAWKA (15.30–16.00 hodž.)

Thomas Menzel: Žony a mužojo w (Nje-)Ptačim kwasu

W lěće 1844 wozjewi Handrij Zejler trawestiju ptačokwasneho spěwa pod titulom „Njeptači kwas“, w kotrymž wuměni awtor jednace wosoby z ptačeho swěta z pomjenowanjom čłowjeskich njepočinkow a zwadow. Přednošowar zaběra so z prašenjom, hač wužiwaše Zejler k znazornjenju čłowjeskich kajkosćow genderstereotypy a što nam lyrika 19. lětsotka wo načasnych genderlinguistiskich konceptach powěda.

Fabian Kaulfürst: Dohlady do rěče Handrija Zejlerja

Handrij Zejler měješe jako předar a basnik, publicist a gramatikal wliw na wuwieće spisowneje hornjoserbsčiny. W swóich twórbach wužiwaše rěč z njeideologiskej lochkosću. Přednošk bazuje na analyzy přnjeho wudaća zhromadženych spisow Zejlerja (1883 do 1891) a wěnuje so wosebje zjawam, kotraž so wot džensnišeje spisowneje normy wotchileja. We wobłuku přednoška skedźbnja so zdobom na bórže přistupny prototyp hornjoserbskeje digitalneje biblioteki, internetowu ediciju historiskeho wudaća Zhromadženych spisow Handrija Zejlerja (1883–1891).